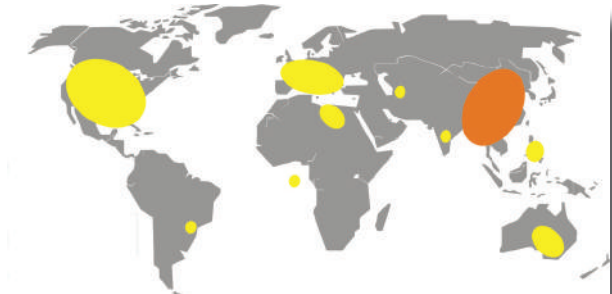

Aziatische modderkruiper permanent gevestigd

Frank Spikmans, RAVON

In 2012 werd de Aziatische modderkruiper (*Misgurnus anguillicaudatus*) in Nederland ontdekt, in de Tungelroyse beek in Limburg. Van oorsprong is het een Aziatische soort (zie kaart). Introducties buiten zijn oorspronkelijke leefgebied vinden verspreid over de hele wereld plaats. Daarbij spelen de handel in aquariumvissen, menselijke consumptie en het gebruik als aasvis in de sportvisserij de belangrijkste rol. Introducties hebben een grote kans van slagen. Alleen van een geval in Mexico is bekend dat de soort zich niet vestigde. Na introductie is de Aziatische modderkruiper goed in staat zich op natuurlijke wijze te verspreiden. In een Australisch stroomgebied koloniseerde de soort in drie jaar tijd 25 kilometer nieuw leefgebied. In Spanje (Ebro-delta) koloniseerde de soort 31 kilometerhokken in zeven jaar. Risico's voor inheemse soorten bestaan uit de overdracht van (nieuwe) ziektes, hybridisatie met verwante soorten en verdringing door concurrentie.

In de Tungelroyse beek heeft de Aziatische modderkruiper zich in de periode 2012 – 2016 verspreid over een traject van tenminste negen kilometer (gegevens NDFF). Vanuit deze beek is ook de Leukerbeek gekoloniseerd. Er worden jaarlijks ook jonge dieren gevonden, wat wijst op succesvolle voortplanting.

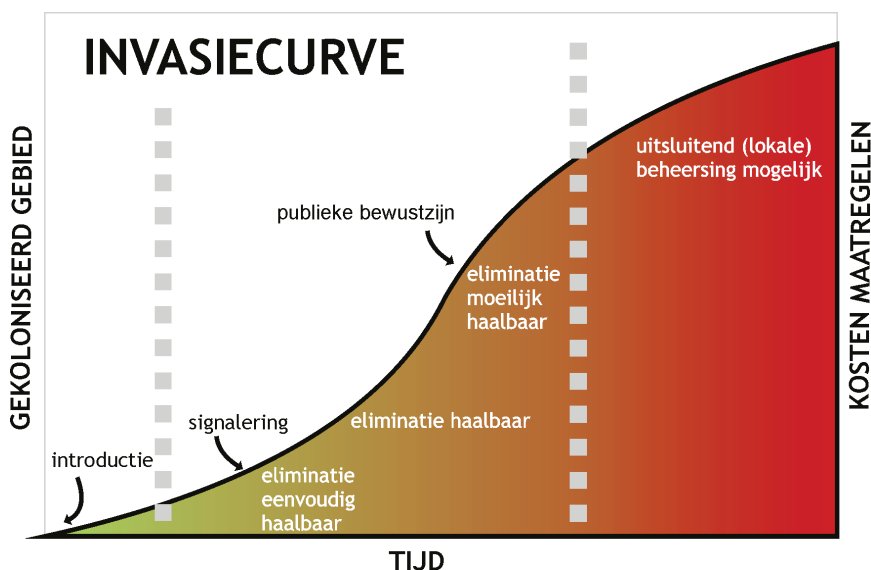

Verspreiding Aziatische modderkruiper. (Bron: RAVON)

- = oorspronkelijk
- = geïntroduceerd

Handelingsperspectief?

Wanneer een exoot na introductie vroegtijdig wordt gesignaleerd en er direct (effectieve) maatregelen worden genomen, dan is eliminatie nog haalbaar (zie invasiecurve). De Aziatische modderkruiper werd inderdaad al vroeg gesignaleerd, toen er nog sprake was van een beperkte verspreiding. Door het Waterschap Peel en Maasvallei zijn ook snel maatregelen genomen. Er is in 2013 gestart met het wegvangen van Aziatische modderkruipers, zij het met een beperkte inspanning van vier dagen per jaar, gedurende drie jaar. Deze aanpak is echter niet effectief gebleken: de modderkruiper bleef zich verder verspreiden

en de dichtheid nam niet af. In overleg met het waterschap, ministerie (Team Invasieve Exoten), Bureau Natuurbalans-Limes Divergens en RAVON, is eind 2014 gezocht naar alternatieve mogelijkheden voor de eliminatie van de soort. Opties als drooglegging en gebruik van kieuwgif zijn niet haalbaar gebleken vanwege praktische uitvoerbaarheid en het ontbreken van publiek en wettelijk draagvlak.

Ondertussen verspreidt de soort zich verder en de verwachting is dat binnenkort ook andere beken en wateren gekoloniseerd zullen worden.

Waarnemingen doorgeven

Hoewel de vestiging in Nederland als een voldongen feit gezien kan worden, is het belangrijk om de verspreiding van de soort te volgen. Vroegtijdige signalering kan in andere gebieden belangrijk zijn wanneer daar bijvoorbeeld

onze inheemse grote modderkruiper voorkomt. In zo'n geval kunnen maatregelen lokaal nog wel tot eliminatie leiden. Geef je waarnemingen daarom door via Waarneming.nl of Telmee.nl. Het is ook nuttig om te weten waar de soort nog te koop wordt aangeboden. Zie je ergens een Aziatische modderkruiper in een tuincentrum of vijverhandel, geef deze waarneming (liefst met foto) dan door aan RAVON (kantoor@ravon.nl).

Herkenning

De Aziatische modderkruiper is van de grote modderkruiper te onderscheiden door het ontbreken van duidelijke lengtestrepen en de aanwezigheid van een donkere zwarte stip in de bovenzijde van de staartwortel. Qua kleur is de soort erg variabel van licht- tot donkerbruin, goud-oranje en zilverachtig.

Namen in beweging

Amerikaanse stierkikker

De Nederlandse naam van *Lithobates catesbeianus* was voorheen "Amerikaanse brulkikker". Het geluid kan echter moeilijk als "brullen" worden bestempeld, maar eerder als dat van een rund of stier. De soort heeft in de meeste talen dan ook een naam die verwijst naar "stier" (Duits: Nordamerikanischer Ochsenfrosch, Engels: American bullfrog, Frans: Grenouille taureau, Spaans: Rana toro). Daarom is door een groep Vlaamse en Nederlandse herpetologen (Speybroeck *et al.*, 2016) onlangs voorgesteld de Nederlandse naam te veranderen in "Amerikaanse stierkikker". In Vlaanderen werd de soort al "stierkikker" genoemd. Het gebruik van "Amerikaanse" maakt direct de uitheemse oorsprong duidelijk en onderscheidt de soort van andere soorten die met brul-/stierkikker worden aangeduid, zoals de Afrikaanse.

Amerikaanse stierkikker. (Foto: Jelger Herder)

Lettersierschildpad

Veel van de in Nederland waargenomen waterschildpadden behoren tot de soort *Trachemys scripta*. Meestal worden de drie aangetroffen ondersoorten benoemd met de volgende namen: roodwangschildpad (*Trachemys scripta elegans*), geelbuikschildpad (*T. s. scripta*) en geelwangschildpad (*T. s. troostii*). Speybroeck *et al.* (2016) stellen voor de soort *Trachemys scripta* de Nederlandse naam lettersierschildpad voor.

Meer lezen

Speybroeck, J., A. Stumpel, W. Beukema, B. Bok, R. Creemers, J. van Delft, H. Strijbosch & J. Van Der Voort, 2016. Standaardlijst van Nederlandse namen van de Europese amfibieën en reptielen. Een update naar de situatie in 2016. RAVON 18(4): 71-76.

Link: http://www.ravon.nl/Portals/0/PDFx/RAVON63_artikel2.pdf

Jeroen van Delft, RAVON